

REHABILITACJA GŁOSU PO LARYNGEKTOMII

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2023/2024
Wydział	Wydział Lekarsko-Stomatologiczny
Kierunek studiów	Logopedia Ogólna i Kliniczna
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	II stopień
Forma studiów	stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	egzamin
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Klinika i Katedra Otorynolaryngologii Chirurgii Głowy i Szyi WUM Banacha 1a 02-097 Warszawa Tel.: 22 599 25 21
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Kazimierz Niemczyk
Koordynator przedmiotu	Dr n. med. Joanna Chmielewska-Walczak, joanna.chmielewska@wum.edu.pl , tel. (22) 5991721
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Dr n. med. Joanna Chmielewska-Walczak, joanna.chmielewska@wum.edu.pl , tel. (22) 5991721
Prowadzący zajęcia	dr n. med. Joanna Chmielewska-Walczak, dr n. med. Daniel Majszyk, dr n. hum. Dominika Wiśniewska, mgr Alicja Niemirska

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	I rok II sem.	Liczba punktów ECTS	6.70

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim		
wykład (W)	15	
seminarium (S)	-	
ćwiczenia (C)	15	
e-learning (e-L)	-	
zajęcia praktyczne (ZP)	-	
praktyka zawodowa (PZ)	-	
Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	14	

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	Opanowanie przez studentów wiedzy i umiejętności praktycznych z zakresu rehabilitacji głosu i czynności biologicznych związanych ze zmienioną fizjologią (głos, mowa, połykanie, węch) u pacjentów po operacji laryngektomii całkowitej –opieka nad chorym od momentu usunięcia krtani.
C2	Opanowanie wiedzy o metodach wytwarzania głosu zastępczego u pacjentów po laryngektomii całkowitej włączając w ten zakres dobór akcesoriów do wytwarzania głosu zastępczego.
C3	Opanowanie wiedzy z zakresu epidemiologii, etiologii i metod leczenia raków krtani.

4. EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
--------------------------	-------------------

Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:

H2A(M)_W14	Student zna terminologię oraz przyczyny występowania nowotworów w obrębie krtani, zna metody leczenia i rozróżnia nazewnictwo: laryngektomia częściowa, całkowita, chordektomia. Zna rozpoznania medyczne stosowane w otolaryngologii dotyczące nowotworów.
H2A(L)_W10	Rozpoznaje, opisuje i rozumie skutki operacji całkowitego usunięcia krtani. Zna różne sposoby rehabilitacji głosu zastępczego i metody wywoływania go, rozumie mechanizm zaburzeń połykania, które mogą wystąpić po laryngektomii. Student wie w jaki sposób metodologicznie zaplanować terapię głosu, mowy i połykania uwzględniając różnice w potrzebach pacjentów. Zna zasady opieki okołoperacyjnej i ambulatoryjnej nad pacjentem po operacji laryngektomii całkowitej. Zna klasyfikację głosu przełykowego i poziomu opanowania mowy przełykowej wg Pruszewicza. Posiada podstawową wiedzę z zakresy psychoonkologii osób z nowotworami głowy i szyi.

Umiejętności – Absolwent potrafi:

H2A(L)_U02 H2A(L)_U03	Opracowuje i realizuje w ramach ćwiczeń działania usprawniające, uwzględniając możliwości i potrzeby pacjenta oraz moment terapeutyczny, wykorzystując czynnie wiedzę z zakresu zmian funkcji narządów po operacji laryngektomii. Umie uwzględnić w
--------------------------	---

	terapii logopedycznej ćwiczenia usprawniające połykanie. Student potrafi przeprowadzić wywiad logopedyczny dla pacjentów po laryngektomii całkowitej, rozumiejąc zasadność poszczególnych pytań i wysnuwając wnioski do postępowania terapeutycznego.
H2A(L;M)_U08	Potrafi współpracować z lekarzem w zakresie oceny predyspozycji do opanowania głosu przetokowego i rekomendacji w zakresie doboru metody rehabilitacji głosu. Student umie odczytać informacje zawarte w rozpoznaniu medycznym dokonanym przez otolaryngologa lub foniatrę. Na tej podstawie dostosowuje swoje działania terapeutyczne do indywidualnych potrzeb pacjenta.

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:

H2A(JK;L;M)_K04	Student w sposób zgodny z przyjętymi standardami komunikacyjnymi stosowanymi w opiece logopedycznej i medycznej przekazuje pacjentowi i jego opiekunom informacje o stanie głosu i mowy, możliwych metodach rehabilitacji w tym zakresie, zmian funkcjonalnych w obrębie poszczególnych narządów i przedstawia plan działań terapeutycznych w tym zakresie. Student nawiązuje empatyczny kontakt z pacjentem, przejawia empatyczną postawę w stosunku do pacjentów po laryngektomii, rozumie społeczno-emocjonalny kontekst osób z nowotworami w obrębie głowy i szyi, ma umiejętność rozumienia sytuacji pacjenta i jego trudności w życiu codziennym.
H2A(JK;L;M)_K06	Ma świadomość odpowiedzialności za podejmowane działania diagnostyczno-terapeutyczne i rozumie ich ogromną rolę dla funkcjonowania społecznego pacjenta.

5. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
wykłady	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rehabilitacja chorych po laryngektomii całkowitej. Wprowadzenie. (1,5h) 2. Głos przełykowy. Laryngofon (1,5h) 3. Głos przetokowy (1) (1,5h) 4. Głos przetokowy (2) (1,5h) 5. Zaburzenia połykania po TL. (1,5h) 6. Nowotwory głowy i szyi – epidemiologia i etiologia. (1,5h) 7. Leczenie chirurgiczne raka krtani. (1,5h) 8. Laryngektomia całkowita – projekcja filmu/relacja z bloku z omówieniem operacji (45 min.). 	H2A(M)_W14 H2A(L)_W10 H2A(L)_U02 H2A(L)_U03 H2A(L;M)_U08 H2A(JK;L;M)_K04 H2A(JK;L;M)_K06
ćwiczenia	Praktyczne wykorzystanie wiedzy i umiejętności dotyczących opieki nad pacjentem po laryngektomii całkowitej. Ćwiczenia z pacjentem.	H2A(M)_W14 H2A(L)_W10 H2A(L)_U02 H2A(L)_U03 H2A(L;M)_U08 H2A(JK;L;M)_K04 H2A(JK;L;M)_K06

6. LITERATURA

Obowiązkowa

- Sinkiewicz A., Mackiewicz-Nartowicz H., *Rozwój kompleksowej rehabilitacji pacjentów po operacji wycięcia krtani w Polsce*. [w:] *Medycyna w logopedii*, red. J. Bleszyński, Harmonia Universalis, Gdańsk, 2013 r.
- Pruszewicz A., *Foniatryka kliniczna*, PZWL, Warszawa, 1992 r..
- *Swallowing after total laryngectomy*, [w:] *Voice restoration after total laryngectomy. Current science and future perspective*, pod red. Nayak U., Kazi R., 2009 r.
- Sinkiewicz A., *Propozycje standardów postępowania rehabilitacyjnego po laryngektomii całkowitej*., [w:] *Otolaryngol.Pol.* 2004;58(4) s. 753-756.
- Osuch-Wójcikiewicz E., Bruzgielewicz A.,(Red) *Rak krtani o czym należy wiedzieć jak postępować? Poradnik dla chorych.*, GEMINI-ART., 2014 r.
- Kowalczuk A., *Zeszyt do ćwiczeń głosu i mowy dla osób po całkowitym usunięciu krtani*, Białystok, 2001 r.

Załącznik nr 3 do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów kształcenia stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 91/2014 Rektora WUM z dnia 22.12.2020 r. zm. zarządzeniem nr 42/2020 Rektora WUM z dnia 5.03.2020 r oraz nr 101/2023 z dnia 28.04.2023.

- Lipiec, D., *Głos i mowa osób po laryngektomii*, [w:] *Diagnoza i terapia w logopedii*, Porayski-Pomsta J., Warszawa, 2008 r.
- Sinkiewicz A., *Rak krtani. Poradnik dla pacjentów, logopedów i lekarzy*, Wyd. PTL, Bydgoszcz, 1992 r.
- Kamuda-Lewtak J., *Standardy postępowania logopedycznego w przypadku osób laryngektomowanych*, [w:] *Logopedia. Standardy postępowania logopedycznego*, nr 37, Lublin, 2008 r.
- Lipiec D., *Kryteria oceny jakości głosu i mowy przetykowej u osób po laryngektomii całkowitej*. [w:] *Wieloaspektowość diagnozy i terapii logopedycznej*, pod red. K. Kokot. Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, Wrocław 2012 r.
- De Walden - Gałuszko K., *Psychoonkologia w praktyce klinicznej*, Wyd. PZWL, Warszawa, 2012 r.

Uzupełniająca

- Janczewski G., *Otolaryngologia praktyczna*; Wydawnictwo Via Media Gdańsk 2005 r., T. II., s.439-460, 506-524.
- Janczewski G., Osuch-Wójcikiewicz E. (Red); *Rak krtani i gardła dolnego*. α-Medica press, 2002 r.
- Niemczyk K., Jurkiewicz D., Składzień J., Stankiewicz Cz., Szyfter W.,(Red) *Otarynolaryngologia Kliniczna*, Medipage, T.II, s.361-609, 2015 r.
- Szyfter W., *Nowotwory w otorynolaryngologii*, Termedia, s. 475-484, 2012 r.
- *Quality-of-life issues after total laryngectomy*, [w:] *Voice restoration after total laryngectomy. Current science and future perspective*, pod red. Nayak U., Kazi R., 2009 r.
- Seeman M., (1961), *Rehabilitacja głosu i mowy po usunięciu krtani*, Logopedia, z.2,.
- Kowalczyk A. M., (red.), *Humanitarny wymiar cierpienia*, PTL, Białystok, 2000 r.
- Hamerlicka-Latecka A., *Onkologopedia – o potrzebie stworzenia nowej specjalności w logopedii*, [w:] *Medycyna w logopedii*, pod red. J. Bleszyński, Harmonia Universalis, Gdańsk, 2013 r.
- Szyfter W., (Red), *Nowotwory w otorynolaryngologii*, Termedia ,2012 r.
- Shah J., *Chirurgia i onkologia głowy i szyi*, Urban and Partner, 2014 r.
- Okła S., *Chirurgiczna rehabilitacja głosu po całkowitej laryngektomii*, PZWL, Warszawa, 2007 r.
- Otolaryngologia Polska
- Polski Przegląd Otorynolaryngologiczny

7. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
H2A(M)_W14 H2A(L)_W10 H2A(L)_U02 H2A(L)_U03 H2A(L;M)_U08 H2A(JK;L;M)_K04 H2A(JK;L;M)_K06	WYKŁAD: kontrola obecności ĆWICZENIA: kontrola obecności, możliwe wejściówki i kontrolne odpowiedzi ustne; EGZAMIN TESTOWY: dopuszcza zaliczenie wykładów i ćwiczeń. Należy zapoznać się z literaturą z sylabusa.	WYKŁAD: 100% obecności lub 1 nb, która podnosi próg zaliczenia na egzaminie do 60% ĆWICZENIA: 100% obecności + aktywny udział w ćwiczeniach warunkuje ich zaliczenie; EGZAMIN TESTOWY: Ocenę pozytywną z egzaminu testowego otrzymuje student, który uzyskał 50%+1 poprawnych odpowiedzi z testu i ma 100% obecności na wykładach lub 60%+1 dla studentów

		z jedną usprawiedliwioną nieobecnością na wykładzie.
--	--	--

8. INFORMACJE DODATKOWE

(tu należy zamieścić informacje istotne z punktu widzenia nauczyciela niezawarte w pozostałej części sylabusu, w szczególności w oparciu o regulacje wynikające z § 26 ust. 1 i 2, § 27 ust. 3 oraz § 28 ust. 1 Regulaminu Studiów wskazanie liczby terminów zaliczeń przedmiotu, w tym zaliczeń dopuszczających do egzaminu, oraz np. czy przedmiot jest powiązany z badaniami naukowymi, szczegółowy opis egzaminu, informacje o kole naukowym)

- Student powinien samodzielnie przygotowywać dodatkowe materiały do pracy z pacjentem;
- **Każdą** nieobecność na ćwiczeniach **należy odrobić z inną grupą**.
- **Zakaz wykonywania zdjęć i nagrywania wykładów oraz ćwiczeń.**
- Student zobowiązany jest do posiadania: *latarki, odzieży medycznej, obuwia na zmianę.*
- *Zajęcia odbywają się w CSK WUM ul. Banacha 1a wg przekazywanego studentom na początku semestru akademickiego grafiku (rotacja grup i asystentów w kolejnych tygodniach ćwiczeń).*

Regulamin zajęć:

1. Zajęcia odbywają się w bloku D w Klinice Otolaryngologii Chirurgii Głowy i Szyi WUM, blok B, 7 piętro. Studenci zbierają się od strony odcinka A przy windach.
2. Student na każdym zajęciach ma obowiązek przebywać w fartuchu i w zmienionym obuwiu – bez spełnienia tego wymogu nie będzie dopuszczony do ćwiczeń;
3. Student ma obowiązek zgłosić się na egzamin teoretyczny w wyznaczonym terminie. W przypadku niestawienia się, bądź niezaliczenia egzaminu, studentowi przysługuje jeden termin poprawkowy ustalony przez prowadzącego.
4. Forma egzaminu podana jest do wiadomości studentów w przewodniku dydaktycznym dla danego kierunku i roku studiów.
5. Sprawy nieuregulowane niniejszym regulaminem będą rozstrzygane indywidualnie przez kierownictwo Kliniki Otolaryngologii.
6. W przypadku dwóch lub więcej nieobecności - student zobowiązany jest do powtarzania przedmiotu (w przypadku pobytu w szpitalu lub długotrwałej choroby potwierdzonej zwolnieniem lekarskim student może ubiegać się o zgodę na zaliczenie nieobecności w innej formie);

Studenckie Koło Naukowe Logopedii Ogólnej i Klinicznej.

Opiekun koła: dr n. med. Joanna Chmielewska-Walczak

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich